

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

НАКАЗ (з основної діяльності)

Київ

№ _____

Про затвердження Положення про газодимозахисну службу Державної служби України з надзвичайних ситуацій

Відповідно до пункту 4 частини другої статті 22 Кодексу цивільного захисту України, пункту 10 розділу II Порядку організації роботи органів управління та підрозділів, закладів освіти системи ДСНС під час підготовки особового складу, гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, радіоактивного, хімічного забруднення та біологічного зараження, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 25.09.2023 № 780, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20.10.2023 за № 1839/40895, а також з метою організації заходів, спрямованих на захист особового складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій у непридатному для дихання середовищі під час гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій, НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про газодимозахисну службу Державної служби України з надзвичайних ситуацій, що додається.
2. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Тимчасово виконуючий
обов'язки Голови

Володимир ДЕМЧУК

ПОЛОЖЕННЯ
про газодимозахисну службу
Державної служби України з надзвичайних ситуацій

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає основні завдання, напрями організації роботи та повноваження Газодимозахисної служби Державної служби України з надзвичайних ситуацій (далі – ГДЗС ДСНС).

2. ГДЗС ДСНС утворюється з метою організації заходів, спрямованих на захист особового складу у непридатному для дихання середовищі під час гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та забезпечення координації діяльності газодимозахисної служби територіальних органів ДСНС.

3. ГДЗС ДСНС у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, указами Президента України та постановами Верховної Ради України, актами Кабінету Міністрів України, Порядком організації роботи органів управління та підрозділів, закладів освіти системи ДСНС під час підготовки особового складу, гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій в умовах екстремальних температур, задимленості, загазованості, радіоактивного, хімічного забруднення та біологічного зараження, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ від 25.09.2023 № 780, зареєстрованого в Міністерстві Юстиції України від 20.10.2023 за № 1839/40895 (далі – Порядок організації ГДЗС), іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до Конституції та законів України та цим Положенням.

4. ГДЗС ДСНС складається із ГДЗС апарату ДСНС та ГДЗС територіальних органів ДСНС.

5. Позначення та скорочення, що використовуються в цьому Положенні.

ГДЗС – газодимозахисна служба;

ЗІЗОД – засоби індивідуального захисту органів дихання;

КПП ГДЗС – контрольно-пропускний пункт газодимозахисної служби;

КГП – керівник гасіння пожежі;

НС – надзвичайна ситуація;

НОД – начальник оперативної дільниці.

II. Основні завдання ГДЗС ДСНС

1. Основні завдання ГДЗС апарату ДСНС:

організація, керівництво та координація діяльності ГДЗС в територіальних органах і їх підпорядкованих підрозділах;

організація заходів щодо забезпечення постійної готовності ГДЗС в підрозділах системи ДСНС;

розроблення та впровадження єдиних нормативно-правових і технічних вимог щодо діяльності ГДЗС в системі ДСНС;

організація заходів щодо забезпечення ЗІЗОД особового складу органів та підрозділів ДСНС;

підготовка пропозицій щодо укомплектування ГДЗС відповідними фахівцями, забезпечення їх підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації;

підготовка пропозицій щодо забезпечення ГДЗС технікою та майном відповідно до табелів та норм постачання, контроль за їх правильним використанням та утриманням;

контроль за організацією та проведенням заходів з підготовки газодимозахисників в територіальних органах ДСНС;

контроль за веденням оперативно-службової документації ГДЗС посадовими особами в територіальних органах ДСНС;

вивчення та аналіз іноземного досвіду організації роботи ГДЗС з метою впровадження інновацій та оптимізації роботи служби в апараті та територіальних органах ДСНС.

2. Основні завдання ГДЗС територіальних органів ДСНС:

неухильне дотримання Порядку організації ГДЗС;

організація роботи ГДЗС в підпорядкованих підрозділах та здійснення систематичного контролю за її діяльністю;

організація роботи ГДЗС під час гасіння пожеж, ліквідації наслідків НС, небезпечних подій;

здійснення контролю за організацією охорони праці, дотриманням заходів безпеки під час робіт у непридатному для дихання середовищі;

контроль за веденням оперативно-службової документації ГДЗС в підпорядкованих підрозділах;

здійснення постійного контролю за станом забезпечення газодимозахисників ЗІЗОД, вжиття заходів щодо його підтримання (покращення);

здійснення контролю щодо дотримання вимог порядку зберігання, утримання та обслуговування ЗІЗОД;

організація заходів щодо забезпечення підрозділів (відділень, груп) ГДЗС технікою, майном та обладнанням відповідно до табелів та норм постачання;

здійснення контролю за підготовкою старших майстрів (майстрів) ГДЗС, осіб, що наповнюють балони ЗІЗОД, начальників КПП ГДЗС і постових на посту безпеки;

підтримання професійної і фізичної готовності газодимозахисників до виконання завдань за призначенням;
 планування, організація та проведення практичної підготовки газодимозахисників теплодимокамерах та смугах психологічної підготовки;
 здійснення заходів щодо покращення роботи газодимозахисної служби в підпорядкованих підрозділах.

III. Функції ГДЗС апарату ДСНС

1. ГДЗС апарату ДСНС відповідно до покладених на неї завдань:
 контролює дотримання Порядку організації ГДЗС;
 організовує, керує, координує та контролює діяльність ГДЗС територіальних органів ДСНС;
 організовує впровадження в органах та підрозділах ДСНС прогресивних способів і технологій виконання робіт у непридатному для дихання середовищі;
 організовує та здійснює контроль готовності до дій за призначенням газодимозахисників у непридатному для дихання середовищі;
 організовує проведення занять із газодимозахисниками територіальних органів ДСНС;
 здійснює у взаємодії зі структурними підрозділами апарату ДСНС підготовку нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів з питань діяльності ГДЗС;
 організовує взаємодію у межах компетенції з іноземними державними, громадськими організаціями та іншими органами з питань співпраці і взаємодопомоги, у тому числі під час виконання завдань за призначенням у непридатному для дихання середовищі;
 організовує та проводить перевірки наявності та стану техніки і майна ГДЗС у підрозділах та на складах. Здійснює контроль за організацією експлуатації і ремонту техніки та засобів, організовує своєчасне подання заявок на нові зразки техніки та засобів ГДЗС, координує їх розподіл між територіальними органами та організаційними структурами центрального підпорядкування;
 проводить аналіз технічного забезпечення ГДЗС територіальних органів ДСНС, формування пропозицій щодо їх оснащення, участі у проведенні науково-дослідних та проектно-конструкторських робіт;
 бере участь у:
 перевірці органів та підрозділів ДСНС з питань, пов'язаних із діяльністю ГДЗС;
 заходах з підготовки та проведенні навчань, семінарів, тренінгів, змагань, у тому числі в міжнародних;
 розслідуваннях подій і нещасних випадків з газодимозахисниками;
 надає пропозиції щодо забезпечення засобами ГДЗС особового складу територіальних органів ДСНС;
 веде облік газодимозахисників, їх можливостей щодо виконання завдань за призначенням під час гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій

та контролює організацію навчання, підготовку та підвищення кваліфікації газодимозахисників.

2. ГДЗС територіальних органів ДСНС відповідно до покладених на них завдань:

- організують та здійснюють контроль за виконанням вимог Порядку організації ГДЗС;

- організують, керують, координують та контролюють діяльність підпорядкованих підрозділів з питань ГДЗС;

- організують укомплектування підрозділів ГДЗС відповідними фахівцями, ведуть їх облік та забезпечують навчання, підготовку та підвищення кваліфікації;

- організують проведення практичних занять із газодимозахисниками;

- організують та проводять перевірки наявності та стану техніки і майна ГДЗС у підрозділах та на складах. Організують своєчасне подання заявок на нові зразки техніки та засобів ГДЗС, координують їх розподіл між підрозділами;

- впроваджують передові способи і технології виконання робіт;

- здійснюють підготовку пропозицій щодо удосконалення діяльності ГДЗС, впровадження нової техніки і технологій;

- проводять профілактичні заходи щодо попередження нещасних випадків з газодимозахисниками під час виконання робіт за призначенням, проведення розслідувань у разі їх виникнення, а також готують звітні матеріали;

- організують та здійснюють контроль готовності до дій за призначенням у непридатному для дихання середовищі;

- надають пропозицій щодо забезпечення ЗІЗОД особового складу органів та підрозділів ДСНС;

- ведуть облік газодимозахисників, їх можливостей щодо виконання завдань за призначенням під час гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та забезпечує навчання, підготовку та підвищення кваліфікації газодимозахисників;

- беруть участь у:

- здійсненні організації та координації заходів під час гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

- перевірці підрозділів ДСНС з питань, пов'язаних із діяльністю ГДЗС;

- заходах з підготовки та проведенні навчань, семінарів, тренінгів, змагань, у тому числі в міжнародних;

- розслідуваннях подій і нещасних випадків з газодимозахисниками.

IV. Структура та керівництво діяльністю ГДЗС ДСНС

1. Загальне керівництво ГДЗС ДСНС покладається на керівника самостійного структурного підрозділу апарату ДСНС, до повноважень якого належить питання здійснення організації реагування на надзвичайні ситуації.

Безпосереднє керівництво ГДЗС ДСНС покладається на начальника ГДЗС ДСНС.

2. Загальне керівництво ГДЗС територіального органу покладається відповідно до розподілу функціональних обов'язків на заступника начальника територіального органу ДСНС з реагування на надзвичайні ситуації.

Безпосереднє керівництво ГДЗС територіального органу покладається на начальника ГДЗС територіального органу ДСНС, який входить до складу управління реагування на надзвичайні ситуації територіального органу ДСНС України.

3. Газодимозахисній службі апарату ДСНС функціонально підпорядковуються ГДЗС територіальних органів ДСНС.

4. ГДЗС територіальних органів ДСНС функціонально підпорядковуються керівники підрозділів (відділень, груп тощо), які здійснюють обслуговування ЗІЗОД, старші майстри (майстри) та газодимозахисники підпорядкованих територіальному органу ДСНС підрозділів.

В оперативному підпорядкуванні начальнику ГДЗС територіального органу ДСНС знаходяться газодимозахисники формувань центрального підпорядкування ДСНС, що чергують у складі оперативних розрахунків на основних і спеціальних пожежно-рятувальних автомобілях.

V. Основні завдання особового складу органів та підрозділів ДСНС щодо організації ГДЗС

1. Начальник ГДЗС ДСНС

1. Начальник ГДЗС ДСНС призначається на посаду (на штатній основі) і звільняється з посади Головою ДСНС за поданням керівника самостійного структурного підрозділу апарату ДСНС, до повноважень якого належить питання здійснення організації реагування на надзвичайні ситуації.

На посаду начальника ГДЗС ДСНС може бути призначено особу, яка здобула профільну вищу освіту за спеціальністю пожежна безпека та кваліфікацією спеціаліст пожежної безпеки, перебувала на керівних посадах в органах та підрозділах ДСНС не менш 2 років та загальним стажем за фахом не менше 5 років.

2. Начальник ГДЗС ДСНС повинен:

організовувати роботу ГДЗС та забезпечувати виконання покладених на ГДЗС завдань та функцій;

організовувати та координувати заходи ГДЗС в ході проведення робіт газодимозахисниками у непридатному для дихання середовищі під час гасіння пожеж, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та інших небезпечних подій;

визначати завдання та пріоритетні напрями удосконалення діяльності ГДЗС;

організовувати і здійснювати методичне керівництво в розробленні нормативно-правових, навчально-методичних та інших документів з питань, що належать до його компетенції;

проводити за дорученням керівництва ДСНС перевірки діяльності органів та підрозділів ДСНС з питань, які належать до компетенції ГДЗС;

здійснювати контроль за перепідготовкою та підвищенням кваліфікації особового складу ГДЗС;

аналізувати і узагальнювати підсумки діяльності ГДЗС та надавати пропозиції керівництву ДСНС щодо її удосконалення;

контролювати виконання підпорядкованим особовим складом їх посадових обов'язків;

організовувати, регулювати та контролювати своєчасний та якісний розгляд звернень від органів державної влади, посадових осіб місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ і організацій, громадян з питань діяльності ГДЗС, готувати по ним довідки та проекти відповідних рішень;

організовувати та координувати діяльність ГДЗС територіальних органів ДСНС;

надавати пропозиції щодо забезпечення органів та підрозділів ДСНС технікою та майном ГДЗС, контролювати їх експлуатацію та утримання;

погоджувати табелі до штатів органів та підрозділів територіальних органів ДСНС в частині забезпечення технікою та майном ГДЗС.

3. Начальник ГДЗС апарату ДСНС має право:

брати участь у засіданнях, нарадах, конференціях, семінарах органів державної влади, установ та організацій з питань, що належать до компетенції ГДЗС, у тому числі за кордоном;

перевіряти у встановленому порядку організацію ГДЗС у підрозділах територіальних органів ДСНС, отримувати необхідну інформацію про стан ГДЗС, ознайомлюватись із розпорядчою та іншою оперативно-службовою документацією з питань її організації в підрозділах;

вносити пропозиції керівництву ДСНС, її органів та підрозділів щодо фінансового та матеріально-технічного забезпечення ГДЗС, удосконалення організаційно-штатної структури ГДЗС апарату ДСНС та територіальних органів ДСНС, входити у склад комісій по розслідуванню нещасних випадків, які сталися з газодимозахисниками при роботі в ЗІЗОД.

2. Начальник ГДЗС територіального органу ДСНС

1. Начальник ГДЗС територіального органу ДСНС призначається (на штатній основі) наказом начальника територіального органу ДСНС з числа осіб начальницького складу служби цивільного захисту зі складу управління реагування на надзвичайні ситуації територіального органу ДСНС.

На посаду начальника ГДЗС територіального органу ДСНС може бути призначено особу, яка здобула профільну вищу освіту за спеціальністю пожежна безпека, перебувала на керівних посадах в органах та підрозділах ДСНС не менше 2 років та загальним стажем за фахом не менше 5 років.

2. Начальник ГДЗС територіального органу ДСНС повинен мати допуск до роботи в ЗІЗОД, знати матеріальну частину, правила обслуговування та роботи в ЗІЗОД, які знаходяться на оснащенні підрозділу, порядок організації роботи

ланок ГДЗС, посту безпеки ГДЗС, особливості використання засобів зв'язку і освітлення, безпеку праці при використанні ЗІЗОД.

3. Начальник ГДЗС територіального органу ДСНС повинен:

організувати роботу ГДЗС під час гасіння пожеж за підвищеним рангом виклику, ліквідації наслідків небезпечних подій;

організувати, координувати та контролювати діяльність підрозділів ГДЗС та газодимозахисників;

організувати та контролювати діяльність ГДЗС в підпорядкованих територіальному органу ДСНС підрозділах;

організувати укомплектування, професійно-технічне навчання, перепідготовку та підвищення кваліфікації особового складу ГДЗС;

здійснювати контроль за підготовкою старших майстрів (майстрів) ГДЗС підрозділів гарнізону, осіб, що наповнюють балони ЗІЗОД, начальників КПП ГДЗС, постових на посту безпеки ГДЗС і начальників ланок ГДЗС;

організувати проведення занять зі старшими майстрами (майстрами) ГДЗС;

планувати та організувати тренування газодимозахисників гарнізону в теплодимокамерах, теплакамерах, димокамерах, полігонах, смугах психологічної підготовки і тренувальних комплексів, контролювати ведення оперативно-службової документації ГДЗС в підрозділах гарнізону;

здійснювати оперативний облік техніки ГДЗС та матеріально-технічних засобів згідно з нормами табельної належності;

здійснювати контроль за експлуатаційними нормами виконання регламентних робіт і ремонту техніки та обладнання ГДЗС;

забезпечувати збір та узагальнення інформації щодо стану технічних засобів ГДЗС з метою визначення необхідності проведення переоснащення підрозділів, навчально-тренувальної бази, а також кількості запасних частин і витратних матеріалів, що використовуються під час експлуатації та обслуговування.

готувати пропозиції щодо забезпечення технікою та майном ГДЗС, контролює їх правильну експлуатацію та утримання;

забезпечувати підпорядковані підрозділи відповідною нормативною документацією;

розробляти заходи щодо покращання ГДЗС та надавати керівникам органів управління та підрозділів гарнізону пропозиції щодо її удосконалення;

проводити профілактичні заходи щодо попередження нещасних випадків під час виконання робіт за призначенням, проведення розслідувань у разі їх виникнення, а також готувати звітні матеріали;

організувати та проводити перевірки наявності і стану техніки та майна ГДЗС у підрозділах і на складах, здійснювати контроль щодо дотримання вимог порядку зберігання, утримання та обслуговування ЗІЗОД;

вести зведений облік сил і засобів та облік роботи ГДЗС гарнізону;

брати участь у перевірці підрозділів територіального органу ДСНС з питань, пов'язаних із діяльністю ГДЗС, заходах з підготовки та проведенні навчань, семінарів, тренінгів, змагань, у тому числі в міжнародних, розслідуваннях подій

і нещасних випадків, які сталися з газодимозахисниками під час виконання завдань за призначенням.

4. Начальник ГДЗС територіального органу ДСНС має право:

вносити керівництву територіального органу ДСНС щодо призначення, звільнення з посад і переміщення підпорядкованого особового складу ГДЗС, своєчасного заміщення вакантних посад, заохочення та накладення дисциплінарних стягнень, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації; фінансового та матеріально-технічного забезпечення ГДЗС підрозділів територіального органу ДСНС; удосконалення організаційно-штатної структури ГДЗС в органах та підрозділах територіального органу ДСНС;

перевіряти в установленому порядку організацію ГДЗС у підрозділах гарнізону, отримувати необхідну інформацію про стан ГДЗС, ознайомлюватись із розпорядчою та іншою оперативно-службовою документацією з питань її організації в підрозділах;

входити до складу комісій із розслідування нещасних випадків, які сталися з газодимозахисниками під час роботи в ЗІЗОД;

у разі необхідності, особисто очолювати ланку ГДЗС під час ліквідації наслідків небезпечних подій.

3. Начальник пожежно-рятувального (аварійно-рятувального) підрозділу

1. Начальник пожежно-рятувального (аварійно-рятувального) підрозділу повинен мати допуск до роботи в ЗІЗОД, знати матеріальну частину, правила обслуговування та роботи в ЗІЗОД, які знаходяться на оснащенні цього підрозділу, порядок організації роботи ланок ГДЗС, посту безпеки ГДЗС, особливостей використання засобів зв'язку і освітлення, правила безпеки праці при використанні ЗІЗОД.

2. Начальник пожежно-рятувального (аварійно-рятувального) підрозділу повинен:

організовувати ГДЗС в підпорядкованому підрозділі, здійснювати її оснащення та оперативну готовність;

проводити заходи щодо розвитку матеріально-технічної бази ГДЗС;

контролювати правильність зберігання та експлуатації ЗІЗОД, засобів зв'язку, обладнання і спорядження, яке забезпечує безпеку праці під час роботи газодимозахисників, здійснювати керівництво базою ГДЗС ;

аналізувати стан ГДЗС та вживати необхідних заходів щодо усунення наявних недоліків;

контролювати проведення своєчасного технічного обслуговування і ремонту ЗІЗОД та інших засобів ГДЗС, а також вчасний технічний огляд та гідростатичне випробування балонів;

контролювати ведення оперативно-службової документації ГДЗС;

приймати заліки та допускати за їх результатами газодимозахисників до роботи в ЗІЗОД;

керувати та особисто проводити заняття і практичні тренування з газодимозахисниками, контролювати дотримання правил безпеки праці газодимозахисниками під час роботи в ЗІЗОД;

забезпечувати ведення обліку роботи газодимозахисників підрозділу в ЗІЗОД та надавати цю інформацію на базу ГДЗС, яка обслуговує підрозділ;

складати щомісячно табель обліку роботи газодимозахисників у засобах індивідуального захисту органів дихання під час ліквідації наслідків небезпечних подій та занять в задимленому середовищі і на свіжому повітрі;

планувати і забезпечувати підготовку газодимозахисників;

організовувати технічне обслуговування ЗІЗОД, кисневих і повітряних балонів, на випробування (огляд);

видавати щорічно наказ щодо організації ГДЗС у підрозділі.

4. Начальник караулу (зміни)

1. Начальник караулу (зміни) пожежно-рятувального (аварійно-рятувального) підрозділу повинен мати допуск до роботи в ЗІЗОД, знати матеріальну частину, правила обслуговування та роботи в ЗІЗОД, які знаходяться на оснащенні цих підрозділів, порядок організації роботи ланок ГДЗС, посту безпеки ГДЗС, особливостей використання засобів зв'язку і освітлення, правила безпеки праці під час використанні ЗІЗОД.

2. Начальник караулу (зміни) повинен:

контролювати проведення перевірок ЗІЗОД особовим складом караулу (зміни);

знати особисті якості та ступінь підготовленості кожного газодимозахисника караулу (зміни) та навчати їх правилам роботи у ЗІЗОД;

організовувати тренування газодимозахисників у непридатному для дихання середовищі, контролювати стан їх підготовки, ведення оперативно-службової документації та залучення газодимозахисників на заняття;

готувати газодимозахисників до виконання обов'язків постових на посту безпеки ГДЗС та командирів ланки ГДЗС;

призначати, у разі необхідності, командирів ланок ГДЗС і постових на посту безпеки ГДЗС, особисто очолювати ланку ГДЗС або входити до її складу;

контролювати утримання в справному стані і чистоті ЗІЗОД, які знаходяться в оперативному розрахунку та резерві, забезпечувати догляд за ЗІЗОД згідно з інструкціями щодо їх експлуатації;

організовувати роботу щодо наповнення повітрям балонів ЗІЗОД караулу (зміни) та резервних балонів підрозділу спеціально призначеними газодимозахисниками, якщо на оснащенні підрозділу знаходяться ЗІЗОД на стисненому повітрі;

забезпечувати якісне приймання та зберігання резервних ЗІЗОД, балонів, обладнання поста ГДЗС, бази ГДЗС;

вести облік роботи ланок ГДЗС караулу (зміни), контролювати ведення оперативно-службової документації ГДЗС.

5. Старший майстер (майстер) ГДЗС

1. Старший майстер (майстер) ГДЗС – штатна посадова особа, яка допускається до роботи на базах ГДЗС щодо обслуговування ЗІЗОД після проходження навчання та присвоєння відповідної кваліфікації «кваліфікований робітник» за професією, яка відповідає профілю діяльності на займаній посаді. Він підпорядковується начальнику централізованої бази ГДЗС або підрозділу ДСНС, у штаті якого знаходиться база ГДЗС, а також начальнику ГДЗС гарнізону.

2. Старший майстер (майстер) ГДЗС повинен:

знати матеріальну частину, правила обслуговування, випробування та роботи в ЗІЗОД, які знаходяться на оснащенні пожежно-рятувальних (аварійно-рятувальних) підрозділів, що входять до зони обслуговування бази ГДЗС;

здійснювати контроль за станом та правильністю експлуатації ЗІЗОД, проводити перевірки та технічне обслуговування ЗІЗОД і масок, у тому числі резервних;

утримувати в справному стані і чистоті устаткування та обладнання бази ГДЗС, забезпечувати дотримання заходів безпеки під час їх експлуатації;

вести оперативно-службову документацію бази ГДЗС;

здійснювати облік закріплених ЗІЗОД і запасних частин до них;

забезпечувати в установлені терміни випробування кисневих і повітряних балонів, корпусів регенеративних патронів;

своєчасно складати річний графік перевірок та технічного обслуговування ЗІЗОД і забезпечувати їх якісне проведення;

забезпечувати доставку з бази ГДЗС необхідної кількості ЗІЗОД, резервних балонів, регенеративних патронів до місць ліквідації наслідків небезпечних подій та організувати нагляд за їх технічним станом, забезпечувати своєчасну заміну балонів і регенеративних патронів;

здійснювати підготовку до роботи з компресорним обладнанням та перевірку знань з охорони праці;

аналізувати стан організації ГДЗС, витрату запасних частин і матеріалів, стан обслуговуваних ЗІЗОД і приладів контролю, вносити пропозиції щодо покращання роботи бази ГДЗС і експлуатації ЗІЗОД.

3. Старший майстер (майстер) ГДЗС під час ліквідації наслідків небезпечних подій може залучатися КПП до складу ланки ГДЗС або до виконання обов'язків постового посту безпеки ГДЗС.

6. Начальник КПП ГДЗС

1. Начальник КПП ГДЗС призначається (на позаштатній основі) із числа осіб начальницького складу бази ГДЗС та підпорядковується КПП (керівнику робіт з ліквідації наслідків НС).

2. Начальник КПП ГДЗС повинен:

здійснювати координацію роботи постів безпеки ГДЗС, технічного обслуговування ЗІЗОД, організувати наповнення повітрям балонів ЗІЗОД;

забезпечувати укомплектування та готовність ланок ГДЗС до роботи у непридатному для дихання середовищі, проводити відповідний інструктаж,

визначати завдання кожній ланці ГДЗС згідно з розпорядженням КГП, (керівника робіт з ліквідації наслідків НС);

організувати ведення обліку працюючих ланок ГДЗС і тих, що знаходяться у резерві, на відпочинку, своєчасну заміну (підміну) і відпочинок працюючих ланок ГДЗС;

визначати час роботи ланок ГДЗС, місця їх знаходження та порядок заміни; передавати через пости безпеки ГДЗС для командирів працюючих ланок ГДЗС розпорядження КГП (керівника робіт з ліквідації наслідків НС);

постійно інформувати КГП (керівника робіт з ліквідації наслідків НС) щодо виконання ланками ГДЗС поставлених завдань у непридатному для дихання середовищі;

3. При створенні КПП ГДЗС під час ліквідації наслідків небезпечних подій начальник КПП ГДЗС повинен бути забезпечений засобами зв'язку та оперативно-службовою документацією з інформацією про наявність підрозділів із ЗІЗОД в гарнізоні та їх кількістю, інформацією про кількість та склад ланок ГДЗС, інформацією, яка поступає з постів безпеки ГДЗС та від КГП (керівника робіт з ліквідації наслідків НС).

Отримавши повідомлення про втрату зв'язку, нещасний випадок з працюючою ланкою ГДЗС або закінчення очікуваного часу повернення ланки ГДЗС, негайно відправити резервну ланку ГДЗС для надання допомоги з послідуною доповіддю КГП (керівнику робіт з ліквідації наслідків НС).

7. Командир ланки ГДЗС

1. Командир ланки ГДЗС призначається (на позаштатній основі) старшою посадовою особою, яка прибула до місця виклику на чолі пожежного-рятувального (аварійно-рятувального) підрозділу чи підрозділу радіаційного, хімічного та біологічного захисту, КГП (керівником робіт з ліквідації наслідків НС) або НОД.

2. На командира ланки ГДЗС покладається керівництво ланкою ГДЗС від моменту її утворення до припинення діяльності. Йому підпорядковуються газодимозахисники, які входять до складу ланки ГДЗС, та постовий на посту безпеки ГДЗС.

3. Командир ланки ГДЗС повинен:

знати оперативне завдання ланки ГДЗС у непридатному для дихання середовищі, доводити його до газодимозахисників ланки ГДЗС, визначати порядок його виконання;

перевіряти перед входом до непридатного для дихання середовища склад ланки ГДЗС, його укомплектованість визначеним обладнанням та засобами захисту;

організувати проведення оперативної перевірки ЗІЗОД газодимозахисниками ланки ГДЗС та перевіряти свій ЗІЗОД;

доводити до постового на посту безпеки ГДЗС інформацію про контрольний тиск у балонах ЗІЗОД кожного газодимозахисника ланки ГДЗС;

під час роботи у непридатному для дихання середовищі постійно підтримувати візуальний та голосовий контакт із газодимозахисниками ланки

ГДЗС, зв'язок з постовим на посту безпеки ГДЗС, через якого доповідати КГП (керівнику робіт з ліквідації наслідків НС), НОД про обстановку та оперативні дії ланки ГДЗС;

не рідше ніж раз на 10 хвилин здійснювати опитування газодимозахисників ланки ГДЗС про їх стан і тиск у балонах ЗІЗОД, передавати інформацію на пост безпеки ГДЗС;

у разі виявлення несправності ЗІЗОД в одного із газодимозахисників негайно вжити заходів щодо її усунення, у разі неможливості – вивести ланку ГДЗС на свіже повітря та доповісти КГП (керівнику робіт з ліквідації наслідків НС), НОД;

у разі погіршення самопочуття або втрати свідомості одним із газодимозахисників організувати його виведення (винесення) ланкою ГДЗС на свіже повітря та надання, у разі необхідності, домедичної допомоги;

виводити ланку ГДЗС на свіже повітря у повному складі.

8. Постовий на посту безпеки ГДЗС

1. Постовий на пост безпеки ГДЗС призначається (на позаштатній основі) командиром ланки ГДЗС із числа допущених до роботи в ЗІЗОД газодимозахисників пожежно-рятувального (аварійно-рятувального) підрозділу, від якого формується ланка ГДЗС, та виставляється керівником ланки поблизу входу в непридатне для дихання середовище.

2. Під час перебування ланки ГДЗС у непридатному для дихання середовищі постовий на посту безпеки ГДЗС підпорядковується командирю ланки ГДЗС. У частині доведення до командира ланки ГДЗС рішень КГП та обміну інформацією щодо оперативної обстановки виконує розпорядження КГП (керівника робіт з ліквідації наслідків НС) та начальника КПП ГДЗС.

3. Постовий на посту безпеки ГДЗС повинен:

визначати, контролювати та фіксувати допустимий час перебування ланки ГДЗС у непридатному для дихання середовищі, підтримувати з нею постійний зв'язок;

перед входом ланки ГДЗС у непридатне для дихання середовище зареєструвати в електронному планшеті поста безпеки газодимозахисної служби, склад ланки ГДЗС, зафіксувати тиск у балонах ЗІЗОД кожного газодимозахисника. У разі несправності електронного планшета поста безпеки ГДЗС реєстрація ланки ГДЗС, фіксація тиску в балонах та подальші розрахунки контрольного часу і тиску проводяться в обліковій таблиці контролю перебування ланки газодимозахисної служби у непридатному для дихання середовищі;

з прибуттям ланки ГДЗС до місця проведення робіт у непридатному для дихання середовищі отримати від командира ланки ГДЗС інформацію щодо найменшого тиску в балонах ЗІЗОД газодимозахисників та провести розрахунок контрольного часу і тиску, при якому має розпочатися вихід із непридатного для дихання середовища, дані доповісти командирю ланки ГДЗС;

передавати командирю ланки ГДЗС розпорядження КГП та доводити до КГП інформацію від командира ланки ГДЗС, фіксувати час їх отримання і зміст;

не допускати в непридатне для дихання середовище осіб, які не входять до складу ланки ГДЗС та не мають ЗІЗОД;

вести спостереження за зміною оперативної обстановки в місці розташування поста безпеки ГДЗС, поведінкою будівельних конструкцій, станом рукавних ліній, що використовуються ланкою ГДЗС. Про всі зміни інформувати КПП (керівника робіт з ліквідації наслідків НС), НОД, начальника КПП ГДЗС та командира ланки ГДЗС;

у разі виявлення загрози для ланки ГДЗС терміново відкликати ланку ГДЗС з небезпечної зони негайно передавши загальне повідомлення в радіомережі «Увага всім! Небезпека! Відхід!» або звук сирени в радіомережі, про що доповісти КПП, НОД, начальнику КПП ГДЗС;

підтримувати постійний зв'язок з працюючою ланкою ГДЗС, КПП (керівником робіт з ліквідації наслідків НС), КПП ГДЗС;

виконувати команди командира ланки ГДЗС;

у разі порушення зв'язку з працюючою ланкою ГДЗС, затримці її повернення із непридатного для дихання середовища або повідомлення про нещасний випадок негайно повідомити КПП (керівника робіт з ліквідації наслідків НС) та начальника КПП ГДЗС, НОД;

у разі тривалої роботи ланки ГДЗС у непридатному для дихання середовищі інформувати командира ланки ГДЗС кожні 10 хвилин, а за необхідністю частіше, про час, який пройшов після включення у ЗІЗОД та розрахунковий тиск виходу ланки ГДЗС із непридатного для дихання середовища.

9. Газодимозахисник

1. Газодимозахисник це позаштатна посадова особа, яка повинна вміти працювати з пожежно-технічним та аварійно-рятувальним обладнанням, спорядженням, засобами зв'язку, мати навички надання домедичної допомоги постраждалим.

2. До складу ланки ГДЗС можуть призначатися лише газодимозахисники, які отримали допуск до роботи ЗІЗОД.

3. Газодимозахисник у складі ланки ГДЗС підпорядковується командирі ланки та повинен:

включатись у ЗІЗОД та виключатись із нього тільки за наказом командира ланки ГДЗС;

знати завдання ланки ГДЗС у непридатному для дихання середовищі;

стежити за тиском повітря (кисню) в балонах під час роботи ЗІЗОД, проводити розрахунок мінімального тиску повітря (кисню), при якому необхідно виходити з непридатного для дихання середовища, орієнтовний час повернення ланки ГДЗС і час роботи на місці ліквідації наслідків небезпечної події;

постійно спостерігати за обстановкою та поведінкою будівельних конструкцій, у разі підозри їх обвалення або інших загрозах негайно доповісти командирі ланки ГДЗС;

дотримуватися вимог безпеки праці під час роботи в ЗІЗОД;

знати матеріальну частину ЗІЗОД, які використовуються, порядок їх зберігання, перевірки, вимоги безпеки праці при роботі та порядок включення в

них, правила та порядок роботи у складі ланки ГДЗС під час проведення розвідки, рятування людей, евакуації матеріальних цінностей, ліквідації наслідків небезпечних подій у непридатному для дихання середовищі;

виконувати вимоги виробника щодо експлуатації ЗІЗОД, безпеки та охорони праці, порядку зберігання, перевірки, випробування, постановки до оперативного розрахунку та транспортування;

4. Газодимозахиснику забороняється:

самовільно включатися в ЗІЗОД та виключатись із нього;

включатися в ЗІЗОД у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, а також за наявності волосяного покриву на обличчі (борода, бакенбарди, вуса), якщо він не дозволяє щільно закрити обличчя маскою;

самовільно залишати ланку ГДЗС у непридатному для дихання середовищі.

10. Особи, що здійснюють наповнення балонів ЗІЗОД повітрям

1. Особи, що здійснюють наповнення балонів ЗІЗОД повітрям, призначаються (на позаштатній основі) в усіх пожежно-рятувальних (аварійно-рятувальних) підрозділах територіальних органів ДСНС оснащених ЗІЗОД на стиснутому повітрі, в яких створено пост ГДЗС.

2. Особи, що здійснюють заповнення балонів ЗІЗОД повітрям, допускаються до самостійної роботи на компресорному обладнанні після проходження підготовки для роботи з компресорним обладнанням та перевірки знань з охорони праці.

3. Особи, що здійснюють заповнення балонів ЗІЗОД повітрям, повинні:

здійснювати наповнення повітрям балонів ЗІЗОД караулу (зміни) та резервних балонів підрозділу, про що робити відповідні записи в журналі обліку роботи компресора, форма якого викладено у додатку 6 до цього Порядку;

дотримуватися вимог виробника під час роботи з компресорним обладнанням і Правил охорони праці під час експлуатації обладнання, що працює під тиском, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 05 березня 2018 року № 333, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 10 квітня 2018 року за № 433/31885.

Директор Департаменту
реагування на надзвичайні ситуації

Михайло ГРИБ